

FÖRORD

Språk i Norden 2008 innehåller främst artiklar som baserar sig på föredrag på Nordiska språkmötet/Nordmålforum i Uppsala 7–9 september 2007. Mötet hade namn, namnvård och språkpolitik som tema. Därför är också temat för denna årgång av Språk i Norden namnvård och namnlagstiftning.

Namnforskning är en gren av språkvetenskapen. De viktigaste områdena inom namnforskningen är ortnamns- och personnamnsforskning. Och på samma sätt som språkvården förhåller sig till språkvetenskapen, dvs. kan ses som tillämpad språkvetenskap, på samma sätt förhåller sig namnvården till namnforskningen. Namnvård är den gren av språkvården som befattar med namn, främst ortnamn och personnamn.

Artiklarna i denna skrift kan grovt taget delas in i två grupper, de som behandlar personnamn och de som behandlar ortnamn. I fråga om personnamnen kan man se att lagstiftningen inte är likadan i alla de nordiska länderna. Vi har de länder som har en liberal lagstiftning (Danmark och Norge), de som har en konservativ lagstiftning (Island och Färöarna) och de som kan placeras någonstans däremellan. Man kan också notera att namnskicket i de nordiska länderna har förändrats rätt kraftigt på senare år, bland annat till följd av ökad invandring. Artiklarna i denna avdelning får ett mervärde av att publiceras så här tillsammans, så att man som läsare kan jämföra lagstiftning och praxis i de olika nordiska länderna.

I den andra avdelningen behandlar artiklarna ortnamn. Där kan man notera att minoritetsspråk lyfts fram i många av artiklarna. Man noterar också att ortnamn ofta väcker känslor hos lokalbefolkningen. Många föredrar till exempel gammalstavade namn på orterna. Av artiklarna i denna avdelning kan Leif Nilssons artikel nämnas. Den behandlar ortnamnsvård i FN, och skrevs som ett svar på den debatt om utländska namn (exonymer och överföring av ortnamn till latinskt alfabet) som uppstod under språkmötet.

Bland artiklarna inom temat namn finns även Jørgen Schacks artikel om varumärken. Varumärken är en alldeles egen typ av namn, som med sin ofta avvikande stavning kan ge upphov till många problem i löpande text.

Vi har återupplivat en artikelserie som inleddes i Språk i Norden 2002, dvs. Språk i fokus. I Språk i Norden 2002 sattes fokus på isländskan, och i årets nummer är det dags för finskan. Artiklarna i serien ska belysa de olika nordiska språkens särdrag.

Som tidigare år innehåller Språk i Norden en översikt över det nordiska språksamarbetet under det gångna året och en bibliografi över ny språklitteratur från de nordiska länderna.

Sedan 2005 har Språk i Norden haft engelska sammanfattningar av de publicerade artiklarna. Tanken med detta har varit att även personer som inte läser skandinaviska språk flytande lättare ska kunna få en uppfattning om vad artiklarna handlar om. Från och med detta nummer har vi dessutom översatt sammanfattningarna till finska, samiska och isländska. De har av utrymmesskäl inte kunnat publiceras i den tryckta boken, men finns allmänt tillgängliga på webbadressen http://www.nordisk-sprakrad.no/nsr_litt.htm.

Språk i Norden är en årsbok för språknämnderna och språkråden i Norden och utges med stöd av Nordens språkråd. Språk i Norden redigeras av de nordiska sekreterarna på språknämnderna och språkråden i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Huvudredaktören är för närvarande från Finland. Redaktionen för Språk i Norden 2008 är: Ari Páll Kristinsson (Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, Island), Hannele Ennab (Språkrådet, Sverige), Rikke E. Hauge (Språkrådet, Norge), Pia Jarvad (Dansk Sprognævn), Birgitta Lindgren (Språkrådet, Sverige), Svein Nestor (Språkrådet, Norge) och Charlotta af Hällström-Reijonen (Forskningscentralen för de inhemska språken, Finland).

Helsingfors, april 2008
Charlotta af Hällström-Reijonen
huvudredaktör